

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
VÝSKUM A INOVÁCIE

PODNIKANIE ŠPORTOVÝCH ODBORNÍKOV

Radi by ste sa živili ako **osobný tréner či inštruktor skupinových cvičení**? Za posledné dva roky nastali v zákone o športe viaceré významné zmeny. Ako ovplyvnili a do budúcnosti ovplyvnia podnikanie trénerov a inštruktorov skupinových cvičení - po novom **tzv. športových odborníkov**?

KTO PATRÍ MEDZI ŠPORTOVÝCH ODBORNÍKOV?

Relatívne nový pojem, ktorý posledné dva roky **zastrešuje povolania, kedysi patriace pod živnostenské oprávnenia na vykonávanie špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry**, konkrétne vymedzený § 6 zákona o športe nasledovne:

- » tréner a inštruktor športu
- » fyzická osoba vykonávajúca odbornú činnosť v športe na základe odbornej spôsobilosti získanej podľa osobitného predpisu alebo určenej predpismi športového zväzu
- » fyzická osoba vykonávajúca činnosť v športe, na ktorú sa v súlade s pravidlami súťaže a predpismi športového zväzu nevyžaduje odborná spôsobilosť
- » kontrolór alebo funkcionár športovej organizácie
- » dopingový komisár

Ak ste sa v niektorej z týchto profesií našli, § 6 ods. 3 zákona o športe upravuje **niekoľko možností, akou formou ich vykonávať**:

- » ako podnikanie
- » na základe zmluvy o výkone činnosti športového odborníka,
- » na základe pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu,
- » ako dobrovoľník (na základe zmluvy o dobrovoľníckej činnosti, pričom náhrada za stratu času dobrovoľníka do max. výšky minimálnej hodinovej mzdy nie je mzdou, ale je ostatným príjmom, ktorý je oslobodený od dane z príjmov v úhrnnej výške 500 EUR za celé zdaňovacie obdobie t. j. rok)
- » bez zmluvy (t. j. bez nároku na akúkoľvek odmenu)

Tento informačný materiál sa zameriava na výkon činnosti športového odborníka práve **formou podnikania**.

PRÁVNÝ RÁMEC PODNIKANIA ŠPORTOVÝCH ODBORNÍKOV

Od 1. januára 2016 nadobudol účinnosť nový **zákon č. 440/2015 Z. z. o športe** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o športe“), ktorý zaviedol úplne nové pravidlá v existencii a práci trénerov či inštruktorov športu, pričom od 1. januára 2017 pribudli ďalšie zmeny schválené novelou koncom roka 2016. Mnoho trénerov či inštruktorov športu dodnes zmenám nerozumie, resp. s nimi nie sú v súlade, dokonca mnohí netušia, že po novom sa ich podnikateľská činnosť radí pod obsah činnosti vykonávanej tzv. športovým odborníkom.

Pôvodne, t. j. **do 31. decembra 2015 bol tréner či inštruktor skupinových cvičení živnostníkom**, t. j. vykonával svoju podnikateľskú činnosť na základe zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon“), konkrétne ako viazanú živnosť (bod 30. Prílohy č. 2 k živnostenskému zákonu – „Výkon špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry okrem horskej vodcovskej činnosti“). Za preukaz spôsobilosti na získanie oprávnenia na prevádzkovanie tejto viazanej živnosti bol ustanovený doklad o získanej odbornej spôsobilosti. Tréner bol povinný pri ohlásení viazanej živnosti živnostenskému úradu preukázať získanie odbornej spôsobilosti buď úspešným absolvovaním vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom zariadení, alebo vyštudovaním príslušného odboru na strednej, resp. vysokej škole.

Od 1. januára 2016 však činnosť športového odborníka už výslovné nie je živnosťou (§ 3 ods. 1 písm. e) živnostenského zákona). Podľa prechodných ustanovení (§ 80ab ods. 2 živnostenského zákona) k úpravám účinným od 1. januára 2016 však živnostenské oprávnenia na vykonávanie špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry získané podľa predpisov účinných do 31. decembra 2015 zostávajú zachované do uplynutia platnosti dokladu o získanej odbornej spôsobilosti. Platnosť každého osvedčenia je najdlhšie 5 rokov, bez ohľadu na to, či to v osvedčení uvedené je, alebo nie je (§ 12 ods. 5 pôvodného zákona č. 288/1997 Z. z o telesnej kultúre), avšak neskôr získané osvedčenia sú v nevýhode, nakoľko zákon v § 103 ods. 4 ustanovuje platnosť osvedčení najdlhšie na dobu do 31. decembra 2021.

Od 1. januára 2016 vzniká oprávnenie vykonávať činnosť športového odborníka až momentom zápisu športového odborníka do registra fyzických osôb v športe v rámci Slovenského športového portálu (<https://sport.iedu.sk>). Do tohto registra sa zapisujú dve skupiny osôb:

1. *Tréneri či inštruktori športov, ktorí začali svoju činnosť vykonávať po 1. januári 2016, a teda sú povinní zapísať sa do registra fyzických osôb. Až týmto momentom sú oprávnení vykonávať povolanie trénera.*
2. *Tréneri či inštruktori športov, ktorí prevádzkovali viazanú živnosť do 31.12.2015 a zároveň získali odbornú spôsobilosť vyštudovaním príslušného odboru na strednej, resp. vysokej škole a na základe takto preukázaného vzdelania prevádzkovali viazanú živnosť. Živnosti tejto skupiny trénerov zanikli k 31. decembru 2015 a sú povinní sa registrovať, ak od akéhokoľvek dátumu počnúc 1. januárom 2016 chcú vykonávať činnosť trénera.*

Výnimkou je skupina živnostníkov, ktorí vykonávali činnosť trénerov či inštruktorov športov na základe absolvovania vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom zariadení. Pre túto skupinu športových odborníkov platí prechodné obdobie a ich živnosť zaniká až zánikom platnosti dokladu o odbornej spôsobilosti, ak budú chcieť vo svojej činnosti pokračovať. Ak ste teda vykonávali činnosť športového odborníka aj pred rokom 2016, rozhodujúce je, na základe akého dokladu ste preukazovali svoju odbornú spôsobilosť.

INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC PODNIKANIA ŠPORTOVÝCH ODBORNÍKOV

Slovenský športový portál vytvára akýsi „živnostenský“ register osôb vykonávajúcich zárobkovú činnosť v športe. Na základe týchto údajov má byť po uplynutí prechodných období známe, koľko osôb je ekonomicky aktívnych v športe. O zápis do registra je potrebné požiadať **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR** (ďalej len

„ministerstvo“), pod ktorého pôsobnosť po novom patrí podnikanie trénerov a inštruktorov skupinových cvičení, v porovnaní s pôvodným zápisom do živnostenského registra, ktorý spravuje Ministerstvo vnútra SR.

OPRÁVNENIE VYKONÁVAŤ ČINNOSŤ ŠPORTOVÉHO ODBORNÍKA AKO PODNIKANIE

Ak spĺňate definíciu športového odborníka, k tomu, aby ste mohli začať podnikať, je nevyhnutné **získať oprávnenie**, čomu predchádza **vyplnenie**:

- 1. žiadosti o zápis do zoznamu športových odborníkov vo forme elektronického formulára a predloženie ďalších dokladov** (osvedčenie o odbornej spôsobilosti – napr. fotokópia diplomu + čestné prehlásenie o bezúhonnosti). Podrobný postup vyplnenia elektronického formulára uvádza webová stránka ministerstva www.ziadosti-sport.iedu.sk, pričom posledným krokom je zaslanie vytlačenej žiadosti poštou na príslušnú adresu ministerstva. V okamihu zápisu dostane tréner/inštruktor e-mail o tom, že bol zapísaný a tento e-mail plní funkciu potrebného Potvrdenia

o zápise športového odborníka do registra fyzických osôb. Oznámeným dňom zápisu vzniká oprávnenie vykonávať činnosť športového odborníka, avšak zatiaľ nie ako podnikanie.

2. žiadosti o zápis oprávnenia na podnikanie - tzv. oznámenie údajov podľa § 6 ods. 4 zákona o športe. Žiadosť o zápis oprávnenia na podnikanie možno podať prostredníctvom okresného úradu, ktorý plní úlohy jednotného kontaktného miesta. Podrobný postup vyplnenia Excel tlačíva uvádza [webové sídlo ministerstva](#).

Celý **proces je bezplatný**, nevyžaduje sa úhrada žiadnych kolkov ako pri živnosti.

2. krok je veľmi dôležitý a pravdepodobne ho dodnes nerealizovalo veľké množstvo podnikajúcich športových odborníkov, nakoľko účinnosť tejto povinnosti nastala 1. januára 2017 s termínom splnenia do 28. februára 2017! S účinnosťou od 28. februára 2017 treba rozlišovať medzi:

1. oprávnením na výkon činnosti športového odborníka,
2. oprávnením na podnikanie športového odborníka.

Zápisom do registra športových odborníkov tréner získava totiž iba oprávnenie vykonávať činnosť športového odborníka v pracovnoprávnom vzťahu (alebo v obdobnom pracovnom vzťahu), či ako dobrovoľník alebo bez zmluvy. Na oprávnenie podnikat' je potrebná navyše žiadosť o zápis oprávnenia na podnikanie na okresný úrad, ktorý plní úlohy jednotného kontaktného miesta, podľa 6 ods. 4 zákona o športe.

Prílohou písomnej žiadosti podľa 2. kroku je **Potvrdenie o zápise športového odborníka do registra fyzických osôb** v športe s tým, že ho vydá športovému odborníkovi príslušná športová organizácia alebo ministerstvo. Prax je taká, že ak trénera či inštruktora do registra zapísala športová organizácia, tak mu táto organizácia na stanovenom tlačive vystaví Potvrdenie o zápise športového odborníka do registra fyzických osôb. Ak sa tréner či inštruktore registroval sám na ministerstve, tak dostal v okamihu zápisu automatický e-mail o tom, že bol zapísaný a tento e-mail plní funkciu potrebného Potvrdenia o zápise športového odborníka do registra fyzických osôb. Vykonal váš zápis ešte pred 1. januárom 2017 ministerstvo a takýmto potvrdením nedisponujete? Nie, nezanedbali ste postup, podľa pravidiel v roku 2016 totiž takéto potvrdenie zákon o športe neupravoval, pričom ako príloha k žiadosti na ministerstvo nie je podľa slov jeho zástupcov potrebné, ak zápis žiadateľa do registra fyzických osôb v športe vykonal samotné ministerstvo, ktoré predmetné potvrdenie vie na vyžiadanie dodatočne vo formáte PDF zaslať mailom.

PRÍKLADY:

1. *Pred 31. decembrom 2015 ste podnikali ako tréner prevádzkovaním viazanej živnosti na základe absolvovania vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom zariadení, po 1. januári 2016 v tomto podnikaní pokračujete bez zmeny, až do momentu, kým platnosť vášho dokladu nevyprieši. Až od tohto momentu ste povinný byť registrovaný v registri fyzických osôb v športe. Športový odborník, ktorý je živnostníkom podľa predpisov účinných do 31. decembra 2016, sa považuje za podnikateľa podľa predpisov účinných od 1. januára 2017 a oznámenie podľa § 6 ods. 4 zákona o športe nie je povinný predložiť ministerstvu.*
2. *Pred 31. decembrom 2015 ste podnikali ako tréner prevádzkovaním viazanej živnosti na základe vyštudovania príslušného odboru na strednej, resp. vysokej škole, po 1. januári 2016 v tomto podnikaní pokračujete s významnou zmenou, nakoľko od tohto momentu ste povinný byť registrovaný v registri fyzických osôb v športe a zároveň oznámiť ministerstvu údaje podľa § 6 ods. 4 zákona o športe (údaje k začatiu príp. prerušeniu či ukončeniu tohto podnikania).*
3. *Odbornú spôsobilosť trénera ste získali až po 1. januári 2016, a teda už nie ste povinný byť držiteľom živnostenského oprávnenia na výkon podnikania športového odborníka, postačuje Vám splniť si povinnosť zápisu v registri fyzických osôb v športe a zároveň oznámiť ministerstvu údaje podľa § 6 ods. 4 zákona o športe (údaje k začatiu príp. prerušeniu či ukončeniu tohto podnikania).*

Ak podnikáte ako športový odborník a opomenuli ste žiadosť podľa kroku 2., je Vaše podnikanie v rozpore s definíciou zákonného podnikania podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. Osoba, ktorá bez oprávnenia na podnikanie vykonáva túto činnosť totiž zodpovedá za škodu, ktorú tým spôsobila, pričom prípadné ďalšie následky upravuje aj osobitný predpis, v tejto situácii zákon o športe, ktorý však sankcie pri absencii povinnosti oznámenia ministerstvu neupravuje.

PREUKAZOVANIE ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI

Tréneri a skupinoví inštruktori by si mali skontrolovať, dokedy im platí ich doklad o odbornej spôsobilosti, nakoľko po vypršaní platnosti budú musieť spĺňať **nové kritériá odbornosti**, ak sa povolaniu športového odborníka chcú venovať i naďalej. Do konca roka 2015 sa za získanie odbornej spôsobilosti na základe vyhlášky o vzdelávaní v športe považovalo buď úspešné absolvovanie vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom zariadení, ktoré malo na túto činnosť vydané potvrdenie o akreditácii ministerstvom, alebo vyštudovanie príslušného odboru na strednej, resp. vysokej škole. Napríklad základný kvalifikačný stupeň trénera bolo možné získať:

1. absolvovaním vzdelávacieho programu akreditovaných vzdelávacích zariadení,
2. u aktívneho športovca dosiahnutím výkonnostnej úrovne určenej národným športovým zväzom a absolvovaním záverečných skúšok akreditovaného programu,
3. u absolventa strednej športovej školy absolvovaním vyučovacieho predmetu športová príprava v rámci vyučovacieho procesu.

Od 1. januára 2016 sa tieto **kritériá výrazne sprísnil**i a zároveň sa **rozlišujú osobitné kritériá** odbornej spôsobilosti **pre trénera** (pod vedením ktorého profesionálny/amatérsky športovec vykonáva šport alebo pod vedením ktorého športovec vykonáva šport pre všetkých), **inštruktora športu** (pod vedením ktorého športovec vykonáva šport pre všetkých) a **iného športového odborníka** (vykonávajúceho odbornú činnosť v športe na základe odbornej spôsobilosti určenej predpismi športového zväzu).

Vzdelávanie na získanie odbornej spôsobilosti trénera poskytuje po novom už len vysoká škola so študijnými programami v študijnom odbore šport alebo učiteľstvo umelecko-výchovných a výchovných predmetov, ďalej stredná športová škola alebo národný športový zväz v spolupráci s fakultou uvedenej vysokej školy.

Výnimku tvoria len akreditované vzdelávacie zariadenia podľa predpisov účinných do 31. decembra 2015, ktorých **potvrdenie o akreditácii sa zachováva do uplynutia jeho platnosti**, pričom konania o akreditácii, ktoré sa začali do 31. decembra 2015, sa dokončujú podľa pôvodných predpisov. Tieto akreditované zariadenia môžu a síce naďalej vydávať po dobu svojej akreditácie doklady o odbornej spôsobilosti, avšak s platnosťou najdlhšie do 31. decembra 2021. Akonáhle tieto vzdelávacie zariadenia už nebudú ďalej akreditované, vtedy napr. základný kvalifikačný stupeň trénera bude možné získať mimo stredoškolského či vysokoškolského vzdelávania už len **absolvovaním odbornej prípravy poskytnutej národným športovým zväzom v spolupráci s vysokou školou**.

Vzdelávanie na získanie odbornej spôsobilosti inštruktora športu bude po skončení platnosti akreditácií vzdelávacích zariadení poskytovať už len vysoká škola so študijnými programami v študijnom odbore šport, ďalej stredná športová škola alebo národný športový zväz v spolupráci s fakultou uvedenej vysokej školy. V prípade vzdelávania iného športového odborníka len národný športový zväz.

PRÍKLAD:

Rozhodnete sa získať odbornú spôsobilosť na činnosť športového odborníka napr. v lete 2019, pričom si vyberiete jedno z akreditovaných vzdelávacích zariadení, ktoré získalo akreditáciu pred 31. decembrom 2015, povedzme s platnosťou do 31. decembra 2020. Na jeseň 2019 úspešne absolvujete vzdelávanie trénera, požiadate o zápis do registra športových odborníkov a začnete podnikáť ako tréner. *Doklad o Vašej odbornej spôsobilosti bude platný najviac do 31. decembra 2021*, pričom od 1. januára 2022 už budete musieť spĺňať nové kritériá odbornej spôsobilosti podľa pravidiel účinných k 1. januáru 2016 (ak sa opäť nezmenia novelou), pričom aj samotný doklad o odbornej spôsobilosti vám bude môcť vydať už len národný športový zväz spolu s VŠ, ak sa nerozhodnete odbornú spôsobilosť získať štúdiom príslušného športového odboru na SŠ či VŠ.

POVINNOSTI PODNIKAJÚCEHO ŠPORTOVÉHO ODBORNÍKA VOČI DAŇOVÉMU ÚRADU A POISŤOVNIAM

Na účely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, t. j. zdanenia príjmov z trénerstva, slúžil do 31. decembra 2015 § 6 ods. 1 písm. b) tohto zákona, čiže sa tieto príjmy klasifikovali ako príjmy zo živnosti.

Od 1. januára 2016 však ide o príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 2 písm. e) tohto zákona, konkrétne o tzv. príjmy z činnosti športovca alebo športového odborníka podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o športe. Preto, ak

ste doteraz podnikali na základe živnostenského oprávnenia a príjmy z trénerskej činnosti uvádzali **v daňovom priznaní** ako príjem zo živnosti, alebo z činnosti, ktorá nie je živnosťou ani podnikaním, zákon o dani z príjmov vytvoril pre vás nové ustanovenie, pod ktorým budete svoje príjmy priznávať. Povinnosti týkajúce sa platenia odvodov, daní a účtovníctva ostávajú rovnaké. Pre tých, ktorí sa rozhodli podnikáť ako športoví odborníci až po 1.

januári 2016 platia štandardné povinnosti **po absolvovaní zápisu do registra športových odborníkov** ako:

- **registrácia na miestne príslušnom daňovom úrade pre daň z príjmu do skončenia mesiaca nasledujúceho po vydaní oprávnenia na podnikanie zo strany okresného úradu**, na základe čoho mu daňový úrad pridelí daňové identifikačné číslo – DIČ (§ 49a ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov) a **oznámenie podnikateľského účtu**. Nakoľko **od 1. júla 2018 je účinná povinná elektronická komunikácia s finančnou správou**, tak aj tieto úkony je potrebné vykonať *online formou*. Predchádza im však samotná registrácia, ktorú možno absolvovať výberom z **2 nástrojov**:
 - a. **Vyplnením registračného formuláru a následným prihlásením cez identifikátor a heslo** (najčastejší spôsob, ak nedisponujete b), po registrácii cez zadané údaje následne obdržíte automaticky vygenerovaný mail od finančnej správy s informáciou, že sa čaká na potvrdenie registrácie, registrácie prostredníctvom zaslaného aktivačného e-mailu s aktivačným linkom. Po potvrdení aktivačného linku systém vygeneruje 2. aktivačný e-mail, ktorý obsahuje Vaše identifikačné údaje zadané pri registrácii a ktoré je potrebné potvrdiť. Proces registrácie následne dokončíte osobne na daňovom úrade, ktorému predložíte občiansky preukaz a dohodu o elektronickom doručovaní v dvoch kópiách, ktorú je potrebné podpísať pred správcom dane
 - b. **Občiansky preukaz s elektronickým čipom (eID)**
- **oznamovacia povinnosť voči príslušnej zdravotnej poisťovni do 8 dní odo dňa získania oprávnenia na vykonávanie činnosti** (§ 23 ods. 1 písm. b) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, podľa údajov na webovom sídle ministerstva by malo byť v tomto hlásení nápomocné aj jednotné kontaktné miesto) na účely určenia preddavkov, pričom od 1. januára 2017 zanikla povinnosť písomne vykázat výšku preddavku na poistné do 8 dní odo dňa vzniku povinnosti platiť poistné ako SZČO (pôvodne § 20 ods. 2 tohto zákona), nakoľko údaje potrebné na určenie výšky preddavku na poistné pri zmene zdravotnej poisťovne si medzi sebou vymieňajú zdravotné poisťovne;

Začínajúci podnikateľ – fyzická osoba a teda ani športový odborník **nemá voči Sociálnej poisťovni žiadnu oznamovaciu povinnosť** v súvislosti so začatím podnikania. Vznik povinnosti každej (teda aj tzv. „inej“) SZČO platiť poistné do Sociálnej poisťovne sa posudzuje vždy k 1. júlu nasledujúceho kalendárneho roka od vzniku oprávnenia na podnikanie a posudzuje

sa na základe prvého podaného **daňového priznania**, ktoré je podnikajúci športový odborník povinný podať v prípade ak celkové zdaniteľné príjmy dosiahnuté v predchádzajúcom roku presiahli určitú zákonnú sumu (napr. pre rok 2020 bola táto suma 2 207,10 €).

POZASTAVENIE A UKONČENIE PODNIKANIA ŠPORTOVÉHO ODBORNÍKA

Ak sa športový odborník rozhodne pozastaviť či ukončiť svoje podnikanie, oznamovacia povinnosť mu vzniká voči ministerstvu alebo jednotnému kontaktnému miestu. Pozastavenie či ukončenie podnikania sa ráta odo dňa doručenia príslušného oznámenia, pričom **pozastavenie nemôže trvať kratšie ako tri mesiace a dlhšie ako tri roky a je možné aj opakovane.**

Kontaktné informácie:

Slovak Business Agency

Karadžičova 2

811 09 Bratislava 2

Slovenská republika

www.sbagency.sk | www.npc.sk

Viac informačných materiálov môžete nájsť na:

www.npc.sk/sk/narodne-projekty/monitoring-podnikateskeho-prostredia/